

Ålands landskapsregering
PB 1060
22 111 MARIEHAMN

Utlåtande: Lagförslag om tryggnad av kommunal service ÅLR 2022/794

Ålands landskapsregering ber om yttrande över ett lagförslag om tryggnad av kommunalservice. Kommunen ombeds inkomma med synpunkter senast 18 oktober 2024.

Kumlinge kommun ger följande yttrande:

- Samma som i riket gällande nyckeltal 2 bör vara 80 %.
- 4 år att balansera underskott som i riket gällande nyckeltal 1, vi ska inte ha hårdare regelverk än riket.
- Kommunens självstyre, fullmäktiges beslutanderätt och lokala demokratin ska beaktas
- Vid ett utvärderingsförfarande ska landskapsandelssystemets påverkan på kommunen med ansträngd ekonomi räknas med som en del av åtgärdsprogrammet om det visar sig var en orsak och att över tid se hur mycket det skadat kommunens ekonomi och nyckeltal.
- Landskapsandelarna har ej följt med kostnadsutvecklingen, som lagförslaget nämner så har landskapsandelarna hållits på en rätt jämn nivå, knappa 40 miljoner, under hela perioden.
- Vid ett utvärderingsförfarande ska lagkrav som haft stor ekonomisk påverkan på kommunen och där kanske målsättningen med lagen ej gett den effekt som var tänkt finnas med i åtgärdsprogrammet och att över tid se hur mycket det skadat kommunens ekonomi och nyckeltal.
- Vid ett utvärderingsförfarande beakta kommunernas regionala olikheter och förutsättningar.
- Utvärderingsförfarandet och förslaget måste visa på en förbättring i den kommunala servicen på den orten där kommunen finns och arbetsplatser måste tryggas eller andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder för att inte utarma glesbygdsorter.
- Samtidigt som offentlig sektor har tankesmedjor där tillit och respekt lyfts upp som viktigt visar detta lagförslag en begränsning av fullmäktiges självbestämmande vilket upplevs som kontraproduktivt. Tankesmedjan gällande samarbete som nuvarande regering håller i är viktig, vi måste tillsammans jobba framåt, vi är för små för att inte samarbeta och hålla samråd i viktiga frågor. Det viktiga är inte var en kommungräns går utan offentlig sektor måste ha tillit och respekt för varandra och se till att hela Ålands befolknings behov och vilja tryggas, att ge möjlighet att ålänningen själv får välja var man vill bo, trygga livskraften i ett samhälle samt att det kommunala självstyret måste beaktas och inte förändras via en annan lag. Om det finns tillit och respekt för varandra behöver landskapsregeringen inte lagstifta bort detta. Fullmäktigen fattar inte beslut som försämrar den lagstadgade kommunala servicen för invånarna. Om en utvärdering och förslag som läggs fram visar på fördelar kommer fullmäktigen godkänna dessa. Lagförslaget visar på att det inte finns tillit till Ålands fullmäktigen och kommunens självstyre och då är det den problematiken som behöver utvärderas separat, då har vi ett strukturellt hinder i offentlig sektor som var en fråga som togs upp i tankesmedjan om samarbete. Ålands befolkning representeras i kommunfullmäktigen, 2020 av totalt 206 personer.
- Att gemensamt ta fram ett kommunal ekonomiskt program 2024-2027 vore viktigare än själva lagen om tryggnad av kommunal service, det är inte alltid i lagar och tillsyn som samhället stärks utan i program där det framkommer hur kommunerna ska ges

Kumlinge kommun

möjlighet att uppfylla lagstadgad service samt se till de faktorer som påverkar globalt och nationellt. Ett sådant program med konsekvensbedömningar i samråd med landskapsregeringen och kommunerna behöver göras innan detta lagförslag träder i kraft och man minskar kommunernas bestämmanderätt.

- Om kommunala beslut kringskärs ytterligare kommer det att betyda att tjänstemännens anställningsprocent minskas i motsvarande mån vilket har negativ betydelse vid nyrekryteringar.

- Nyckeltalen för 2023 års bokslut för Kumlinge kommun är följande:

- Nyckeltal 1 - ack. underskott/överskott 1 316 022 (lagförslag: underskott 3 år)
- Nyckeltal 2 - årsbidrag/avskrivningar - 99 % (lagförslag: <100 % 3 år i rad)
- Nyckeltal 3 - soliditet 72,2 % (lagförslag: >=50 %)

(Nyckeltal 2 och 3, om de två år i följd har underskridit de angivna gränsvärdena)

Kumlinge den 1 oktober 2024

Marika Blomqvist
Kommundirektör
Kumlinge kommun